

OPOWIEDZENIE (19) *sb n*

opowiedzenie (18), **opowiedzenie** (1); opowiedzenie: opowiedzenie *CzechEp* (1:1; 28).

Oba o, pierwsze i drugie e jasne, końcowe e pochylone,

sg *N* opowiedzenie (6); -é (2), -(e) (4). ◇ *G* opowiedzenia (3). ◇ *A* opowiedzeni(e) (2). ◇ *I* opowiedzeniem (5); -ém (1), -(e)m (4). ◇ *L* opowiedzeniu (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. opowiedzieć.

1. *Przekazanie do wiadomości, powiadomienie, oznajmienie; publiczne ogłoszenie; denuntiatio, praedicatio, renunciatio Calep* (12) : *yemv yeft powyedzial mowyacz, yeflyze Mathky fwoyey chczefch dostacz theralf kthemv lnadnye przydzyesz, ponyewafch byenyaka zayaczkowfskiego wdomu nyemafch. I wyachall hneth pothem opowyedzenyv ku poznanyewy LibMal 1546/110v; Calep 306b, 911b; Flifsom we wfzech dzierzawach zapowiedziec/ aby bez opowiedzenia zaden nie smial odchodzic rodzic fwoy GostGosp 92.*

opowiedzenie czego (4): *zwloká Roków iefli ma bydz/ inaczey niech nie bédzie: iedno opowiedzeniem prawdziwey niemocy [nisi vera infirmitate allegata JanStat 481]. SarnStat 769, 1107. Cf opowiedzenie czego komu; czego przez co.*

opowiedzenie czego komu (1): *Rzeczy táiemnie zwierzonych fzkodliwe infzym opowiedzenie. LatHar 118.*

opowiedzenie czego przez co (1): *Té przekládania Roków króm opowiedzenia choroby przez przysięgę fą fkáfowané. SarnStat 769.*

opowiedzenie czyje [w tym: G sb (1), ai poss (1), pron poss (1)] (3): *LibLeg 11/173; kazał po wfzythkiewy ziemi fwey wołac tako rzekac: Krol Wefpezyanus tak dawa znac: Ktozby kolwiek chcial corkę moię miec/ aby [...]/ á temu iá dam. Tedy wiele kfiázat vslyzawfzy to powiedzenie [...] przyjezdziáli [...]. Tedy niektory rycerz w dálekich ftronách vlyzawfzy opowiedzenie Wefpezyanowo przyzedł do krolá/ y rzekł iemu HistRzym 103, 103.*

[*opowiedzenie z strony czyjej [o czym]: (nagł) Opowiedzenie z strony pana Stanisława Cziolka de bonis nullo iure ademptis (—) Pan Jan Ryszkowski [...] imieniem pana Stanisława Cziolka [...] opowiedzial się przed urzędem rewizorskim [...] iż LustrLub 49.*]

Szeregi: »opowiedzenie i danie zgody« (1): *przy opowiedzeniu y daniu ninieyfzey z oboiéy ftrony zgody [publicationi et insinuationi partium, hincinde concordiae acceptationi JanStat 888] [...] byłem oblicznie SarnStat 1107.*

»opowiedzenie a ządanie« (1): *Zawfdi fmi tho za opowyedzenyem. azadanym Czeffarza ye⁸⁰ mczí nagradzac rofkazowaly. LibLeg 11/173.*

a. *Zapewnienie [czyje]* (1) : *Opowiedzenye wiernego/ ze go nic nie rufzy/ choc zli przefladuią wierne Pánfkie LubPs 4 marg.*

2. *Przedstawienie, opisanie słowami* (2) : *OPowiedziawfzy potym [...] Królowi [...] krzywdy y fzkody poddanych nafzych/ iefli zbóycy po opowiedzeniu takowym [post declarationem factam JanStat 586]/ od czynienia gwałtów y krzywd nie będą fie ftrzymawac/ [...] Statut który czynic woyny álbo odpowiedzi zákazuie zniefiemy SarnStat 624.*

opowiedzenie czego (1): Pożytek męki Pána Kriřtuřowej opowiedzenie řpráwiedliwořci/ ktorá dawa nam dármo Kriřtus Pan *LubPs L2 marg.*

3. Przepowiedzenie, zapowiedź (4) :

opowiedzenie czego (3): Opowýedzenie frogie⁸⁰ řádu bořego/ kthory ná zle á pyřzne ludzi řpráwiedliwy Pan okázác raczy. *LubPs V3 marg; CzechEp 28; LatHar 315.*

opowiedzenie czyje (1): iákoby mię to řmęćić miáło teraz o czym zdawnám wiedział z řłowá Bořego/ z opowiedzenia řyná Bořego *CzechEp 72.*

4. Warunek, zastrzeźenie (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »z tym opowiedzeniem« (1): y rachował mi [*hetman*] zawiedzienie swoje z tym opowiedzeniem, niebedzieli przeciwko niemu podpomoźenia WKM že za te prace, y řluzbyswoie, dozawiedzienia wielkiego przydzie *ActReg 96*; [oddaciem on [*uniwersal*] dla publikacyjej rozkazał z tym opowiedzeniem, jeřliby [...] częć [*rycerstwa*] za angaryją sobie to okazowanie miála, že ja nie chcę nikomu w tym praeiudicium řadnego czynić. *AktaSejmikPozn 1587/44, 58*].

[*Szereg*: »opowiedzenie i dokład«: Które miejsce, ks. arcybiskup gnieźnieński [...] pořwięcał, z tym opowiedzeniem i dokładem, iż co by się kędy indziej, a nie tam na tym miejscu dzieć miáło i stało, tedy [...] *AktaSejmikPozn 1587/58.*]

Synonimy: **1. oznajmienie; 2. opisanie, przedstawienie; 3. przepowiedzenie, zapowiedzenie, zapowiedź; 4. warunek.**

Cf **OPOWIEDZIEĆ**